

Domnului

Augustin Zegrean
Președintele Curții Constituționale

În temeiul prevederilor art.146 lit.e) din Constituția României, republicată, și ale art.34 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez prezenta:

CERERE

prin care solicit Curții Constituționale următoarele:

1. Să constate existența unui conflict juridic de natură constituțională între Guvernul României, reprezentat de primul-ministru, și Președintele României;
2. Să constate că acest conflict de natură constituțională este generat de acțiunile concrete ale Președintelui României prin care își arogă atribuții și competențe care, potrivit Constituției, aparțin Guvernului României;
3. Să stabilească faptul că Președintele României trebuie să delege primului-ministru atribuția de reprezentare a României la reuniunea Consiliului European din data de 26 iunie 2014.

1. Temei legal

Art. 146 lit. e) din Constituția României, republicată:

Curtea Constituțională „soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului – ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii”

Art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată:

Curtea Constituțională „soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii”.

Art. 34 și 36 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată:

Art. 34

(1) Curtea Constituțională soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Cererea de soluționare a conflictului va menționa autoritățile publice aflate în conflict, textele legale asupra cărora poartă conflictul, prezentarea poziției părților și opinia autorului cererii.

Art. 36

Decizia prin care se soluționează conflictul juridic de natură constituțională este definitivă și se comunică autorului sesizării, precum și părților aflate în conflict, înainte de publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

2. In fapt,

În perioada 26 iunie a.c. va avea loc la Bruxelles reuniunea Consiliului European, a cărei agendă va fi axată, în exclusivitate, pe stabilirea priorităților pentru următorii 5 ani ai Comisiei Europene, al cărei mandat începe în noiembrie 2014.

Având în vedere că agenda Consiliului European va fi axată pentru perioada 2014 - 2019 pe creștere economică, competitivitate, crearea de locuri de muncă (Semestrul european, energie și schimbări climatice) și pe definirea unor linii strategice pe aria de libertate, securitate și justiție, am solicitat Președintelui României, în data de 16 iunie a.c., oficial și public, să-mi delege atribuția de reprezentare a statului român, prin adresa înregistrată la Cabinetul Primului - Ministru sub nr.5/3455 din 16 iunie 2014.

Președintele României nu a delegat primului – ministru atribuția de reprezentare a statului român la Consiliu, deși subiectele de pe ordinea de zi țin în totalitate de atribuțiile constituționale ale Guvernului.

Mai mult decât atât, Președintele României nu a solicitat elemente de mandat pentru participarea sa la reuniunea Consiliului European, demers în opinia mea necesar, având în vedere subiectele de pe agenda de lucru.

De altfel, nici Guvernul și nici Parlamentul nu au fost informate și nici consultate asupra poziției pe care Președintele României o va susține la reuniunea Consiliului European din luna iunie.

Acest lucru face parte din principiul cooperării dintre autoritățile statului, a loialității acestei cooperări și era absolut necesar să fi fost făcut pentru a se stabili poziția României. Ori în acest caz toate cele trei autorități publice au atribuții și răspunderi concrete, numai ele împreună reprezentând suveranitatea poporului.

3. În drept.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, pentru existența unui conflict juridic de natură constituțională, trebuie îndeplinite cumulativ trei condiții și anume:

- conflictul să fie juridic și nu politic;
- să fie de natură constituțională;
- să fie între autorități publice.

Conflictul este unul juridic, întrucât vizează determinarea rolului pe care îl au Președintele României și Guvernul României în definirea și orientarea poziției statului român ca membru al Uniunii Europene.

Conflictul juridic este unul de natură constituțională întrucât vizează interpretarea art.80 alin. (1) și 102 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Prin Decizia Curții Constituționale nr.270 din 5 martie 2008, s-a stabilit că modul diferit în care autoritățile publice interpretează și aplică o dispoziție constituțională este de natură să determine un conflict juridic de natură constituțională.

Conflictul juridic este între două autorități publice prevăzute la Titlul III din Constituția României, respectiv, Guvernul României și Președintele României.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, Curtea Constituțională a stabilit că un conflict juridic de natură constituțională între autorități publice presupune acte sau

acțiuni concrete prin care o autoritate sau mai multe își arogă puteri, atribuții sau competențe, care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice, ori omisiunea unor autorități publice, constând în declinarea competenței sau în refuzul de a îndeplini anumite acte care intră în obligațiile lor (Decizia Curții Constituționale nr. 53/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 17 februarie 2005).

Potrivit art. 10 alin. (2) teza a II-a din Tratatul privind Uniunea Europeană, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Seria C nr. 326 din 26 octombrie 2012: „Statele membre sunt reprezentate în Consiliul European de șefii lor de stat sau de guvern și în Consiliul de guvernele lor care, la rândul lor, răspund în mod democratic, fie în fața parlamentelor naționale, fie în fața cetățenilor lor.”

Prevederea din Tratatul Uniunii Europene este alternativă și impune ca fiecare stat membru, prin raportare la prevederile constituționale proprii, să stabilească autoritatea publică care participă la Consiliul European, șeful statului sau primul - ministru, astfel încât reprezentarea să fie girată cu cel mai înalt grad de legitimitate.

De remarcat, că în țările europene, la reuniunile Consiliului European, statul respectiv e reprezentat de președinte doar în cazul Franței, unde însă acesta este șeful *de facto* și *de iure* al Executivului, și al Ciprului, unde funcția de prim-ministru nu există.

Din totalul celor 28 de state membre ale Uniunii Europene, un număr de 26 sunt reprezentate la reuniunile Consiliului European la nivel de prim-ministru.

Curtea Constituțională a statuat că regimul politic consacrat de Constituție în România este unul semi-prezidențial, președintele României reprezentând statul român în planul politicii externe.

Totodată, prin Decizia nr. 683 din 27 iunie 2012, Curtea a stabilit că în exercitarea atribuțiilor constituționale, Președintele României participă la reuniunile Consiliului European în calitate de șef al statului, iar această atribuție poate fi delegată, în mod expres, primului – ministru.

Prin *Decizia nr.449 din 6 noiembrie 2013 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.2, 3 și 18 din Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene*, Curtea Constituțională, invocând și propria practică, a stabilit că „... o atare putere de apreciere a Președintelui României nu este una nelimitată sau arbitrară, ci aprecierea în concret trebuie să țină cont de anumite criterii obiective, precum: (1) autoritatea publică cea mai bine poziționată în raport cu subiectele

abordate în cadrul Consiliului European. (2) poziția Președintelui României sau a prim-ministrului asupra acestor subiecte să fie legitimată de un punct de vedere concordant cu cel al Parlamentului sau (3) dificultățile pe care le implică sarcina implementării celor stabilite în cadrul Consiliului European.

Decizia politică de delegare a atribuției de participare la reuniunile Consiliului European trebuie să aibă în vedere criteriile mai sus menționate. În vederea realizării unui consens între autoritățile publice implicate: Președintele României, respectiv prim-ministrul, iar decizia luată trebuie să țină cont și de principiul constituțional al cooperării loiale.”

Față de această jurisprudență a Curții Constituționale, subliniez faptul că nu contest dreptul Președintelui României de a reprezenta statul român la reuniunile Consiliului European, ci doar modul discreționar, arbitrar în care acesta a ales să colaboreze cu Parlamentul și Guvernul – chemat prin Constituție să garanteze obligațiile rezultate din actul aderării.

Acest din urmă considerent al Curții Constituționale răspunde atribuțiilor stabilite de legea fundamentală pentru fiecare dintre cele două autorități publice.

Astfel, art. 80 din Constituție definește poziția Președintelui României în sistemul puterilor statului și rolul său în cadrul sistemului constituțional al țării.

Atribuțiile președintelui sunt exprese și limitativ prevăzute în Constituție, începând cu art. 85 „Numirea Guvernului”, art. 86 – „Consultarea Guvernului”, art. 87 – „Participarea la ședințele Guvernului”, art. 88 – „Mesaje”, art. 89 – „Dizolvarea Parlamentului”, art. 90 care stabilește atribuția privind referendumul național, art. 91 – „Atribuții în domeniul politicii externe”, art. 92 – „Atribuții în domeniul apărării”, art. 93 – „Măsuri excepționale” și art. 94 „Alte atribuții”.

Textul constituțional este foarte precis atunci când stabilește funcțiunile șefului statului și orice extrapolare a acestora încalcă sau adaugă la actul fundamental al statului român.

La rândul său, art. 102 din Constituție stabilește expres că Executivul, potrivit programului de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice.

Prin urmare, cele două autorități publice au atribuții expres stabilite în Constituție și niciuna dintre ele nu poate exercita atribuțiile celeilalte.

Revenind la atribuțiile Președintelui României, în special la atribuțiile prevăzute la art. 80, arătăm că acesta reglementează o reprezentare generală, Președintele României

reprezentând statul român atât pe plan extern, cât și pe plan intern, dar în marja atribuțiilor exclusive conferite de Constituție la art. 85 - 94 sus menționate.

În acest context este important de subliniat că relațiile României în raport cu structurile europene nu pot fi privite în mod simplist raportate la relațiile externe.

România este integrată în Uniunea Europeană care prin structurile ei funcționează ca un subiect de drept cu identitate proprie, deciziile privind conducerea și funcționarea acestui organism fiind luate de statele membre împreună.

În ceea ce privește Guvernul, textul constituțional este la fel de precis stabilind că acesta realizează politica internă și externă a țării, deci are atribuții directe și răspunderi pe măsură în ceea ce privește evoluția economică a țării, situația socială, buna funcționare a justiției, securitate, asigurarea liberei circulații, accesul liber la educație, cultură, ocrotirea sănătății, asigurarea unui mediu sănătos, exercitarea dreptului de a alege și de a fi ales, dreptul la proprietate privată, precum și a celorlalte drepturi și libertăți fundamentale prevăzute în Constituție.

Mai mult, niciuna din prevederile constituționale sus menționate nu se referă la dreptul exclusiv al Președintelui României de a reprezenta țara noastră la Consiliul European.

Art. 80 din Constituția României prevede faptul că Președintele României reprezintă statul român dar nu prevede că este reprezentantul statului român, în sens exclusiv, România putând fi reprezentată și de alte autorități publice în funcție de atribuțiile legale ale acestuia.

Având în vedere faptul că Președintele României nu a delegat primului-ministru atribuția de a reprezenta România la reuniunea Consiliului European din 26 - 27 iunie 2014, deși punctele de pe ordinea de zi au un conținut care corespunde atribuțiilor constituționale ale Guvernului, apreciez că ne aflăm în situația unui conflict juridic de natură constituțională complex și anume - Președintele României nu-și îndeplinește obligația de a delega pe primul ministru la această reuniune deși trebuie să facă acest lucru în raport cu atribuțiile acestor autorități publice, pe de o parte, iar pe de altă parte exercită atribuții constituționale ale Guvernului, angajează țara fără o minimă consultare a autorităților publice competente, stabilind în mod unilateral mandatul de reprezentare a statului român la reuniunea Consiliului European.

Față de cele menționate, vă solicit următoarele:

1. În conformitate cu prevederile art. 146 lit. e) din Constituția României, republicată, să constatați existența unui conflict juridic de natură constituțională între Guvernul României, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte, conflict generat de exercitarea de către Președintele României a unor atribuții ale Guvernului.

2. În interpretarea riguroasă a Deciziilor Curții Constituționale nr.683/2012 și 449/2013, să stabiliți faptul că Președintele României trebuie să delege primului-ministru atribuția de reprezentare a României la reuniunea Consiliului European din data de 26 iunie 2014, deoarece subiectele incluse pe ordinea de zi a reuniunii țin în totalitate de atribuțiile constituționale ale Guvernului.

Cu deosebită considerație,

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTE

